

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาวิจัย เรื่อง แนวทางในการพัฒนาอาชีพของเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์ วิธีการดำเนินการวิจัยและผลการวิจัยดังนี้

1. เพื่อศึกษาปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาชีพของเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดเชียงใหม่

2. เพื่อศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ปัจจัยทางการเกษตร สภาพเศรษฐกิจและสังคมกับความต้องการในการพัฒนาอาชีพของเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดเชียงใหม่

3. เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาอาชีพของเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดเชียงใหม่
วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ คือ เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดเชียงใหม่ จำนวนทั้งหมด 11,349 คน ในพื้นที่ 14 อำเภอ จำนวนพื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดินทั้งหมด 74,122 ไร่ โดยการสุ่มตัวอย่างร้อยละ 50 ของพื้นที่ที่ศึกษาทั้งหมด ได้ 7 อำเภอ แล้วจึงทำการเลือกพื้นที่ที่ศึกษาอำเภอละ 1 ตำบล ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 386 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์โดยแบ่งแบบสัมภาษณ์เป็น 3 ตอน คือ ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาชีพเกษตรกรพื้นฐานด้านการเกษตร เศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร เกี่ยวกับปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาชีพเกษตรกร ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหา/อุปสรรค ในการทำการเกษตรในเขตพื้นที่ปฏิรูปที่ดินและข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง(ส.ป.ก. อบต. หน่วยงานอื่นๆ ฯลฯ) แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยใช้ โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ซึ่งประกอบด้วยสถิติเชิงพรรณนา เพื่ออธิบายข้อมูล รายละเอียดเกี่ยวกับลักษณะพื้นฐานโดยทั่วไป และสถิติที่วิเคราะห์ถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตามใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนสามารถสรุปได้ดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับด้านลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคมของเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน

จากการศึกษา พบว่า เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินส่วนใหญ่ ร้อยละ 66.80 เป็นเพศชาย โดยมีอายุเฉลี่ย 49.39 ปี ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ 98.40 ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส ร้อยละ 87.60 มีระดับการศึกษาจบชั้น ป.4 ร้อยละ 49.5 มีสมาชิกครัวเรือนโดยเฉลี่ยครัวเรือนละ 4.09 คน โดยมีแรงงานที่ใช้ในการเกษตรเฉลี่ย 2.08 คน จำนวนพื้นที่เฉลี่ย มีจำนวนพื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดินทั้งหมดของเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินเฉลี่ย 8.23 ไร่ และส่วนใหญ่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินมีรายได้ครัวเรือน น้อยกว่าหรือเท่ากับ 20,000 บาท ร้อยละ 45.1 ส่วนการประกอบอาชีพของเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน มีเกษตรกรปลูกพืชไร่ ร้อยละ 37.00 ปลูกพืชสวน ร้อยละ 78.00 มีเกษตรกรเลี้ยงสัตว์ ร้อยละ 15.00 เกษตรกรประกอบอาชีพอื่นๆ ร้อยละ 2.10 โดยเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินมีลักษณะการทำการเกษตรปลูกพืชเชิงเดี่ยว ร้อยละ 45.9

2. ข้อมูลเกี่ยวกับด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการผลิต และด้านการตลาดกับแนวทางในการพัฒนาอาชีพของเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน

ความต้องการ และสภาพปัญหาในการพัฒนาอาชีพของเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินด้านโครงสร้างพื้นฐาน คือ ความต้องการสาธารณูปโภค อุปโภค ในพื้นที่ทำการเกษตร (ไฟฟ้า) คิดเป็นร้อยละ 3.69 รองลงมา คือ ความต้องการพัฒนาเส้นทางคมนาคมเพื่อขนส่งผลผลิตทางการเกษตร (ถนนเข้าแปลงเกษตร) คิดเป็นร้อยละ 3.47 และความต้องการแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร(ปรับปรุงระบบการส่งน้ำ) คิดเป็นร้อยละ 3.20

ความต้องการ และสภาพปัญหาในการพัฒนาอาชีพของเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินด้านผลิต คือ ความต้องการสนับสนุนปัจจัยการผลิตจากหน่วยงานต่างๆ (ปุ๋ย) คิดเป็นร้อยละ 3.88 รองลงมาคือ ความต้องการสนับสนุนปัจจัยการผลิตจากหน่วยงานต่างๆ (สารกำจัดวัชพืช/ศัตรูพืช) คิดเป็นร้อยละ 3.79 และความต้องการปรับปรุงคุณภาพของผลผลิต คิดเป็นร้อยละ 3.63

ความต้องการ และสภาพปัญหาในการพัฒนาอาชีพของเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินด้านตลาดและการจัดการ คือ ความต้องการให้หน่วยงานต่างๆ หาดตลาดเพื่อจำหน่ายผลผลิต คิดเป็นร้อยละ 3.99 รองลงมาคือ ความต้องการจัดตั้งกลุ่ม/รวมกลุ่มเพื่อจำหน่ายผลผลิต คิดเป็นร้อยละ 3.60 และ ความต้องการความรู้ในเรื่องบริหารจัดการกลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 3.56

3. การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม (แนวทางในการพัฒนาอาชีพของเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน)

ประเด็นที่ 1 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับแนวทางในการพัฒนาอาชีพของเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินด้านโครงสร้างพื้นฐาน

จากผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบปกติ สามารถสรุปได้ว่ามีตัวแปร 5 ตัว คือ อาชีพปลูกพืชไร่ อาชีพปลูกพืชสวน การปลูกพืชเชิงเดี่ยว รายได้จากการเลี้ยงสัตว์ ภาวะหนี้สินจากธนาคารพาณิชย์ มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสำคัญทางสถิติกับแนวทางในการพัฒนาอาชีพของเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน

ประเด็นที่ 2 การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับแนวทางในการพัฒนาอาชีพของเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินด้านการผลิตพืชและสัตว์

จากผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบปกติ สามารถสรุปได้ว่ามีตัวแปร 4 ตัว คือ อาชีพปลูกพืชไร่ อาชีพปลูกพืชสวน รายได้จากการเลี้ยงสัตว์ ภาวะหนี้สินจาก ธ.ก.ส. มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสำคัญทางสถิติกับแนวทางในการพัฒนาอาชีพของเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน

ประเด็นที่ 3 การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับแนวทางในการพัฒนาอาชีพของเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินด้านการตลาดและการจัดการ

จากผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบปกติ สามารถสรุปได้ว่ามีตัวแปร 5 ตัว คือ ระดับการศึกษา พื้นที่อยู่อาศัยในเขต ส.ป.ก. อาชีพปลูกพืชสวน รายได้ในครัวเรือน รายได้จากการปลูกพืช มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสำคัญทางสถิติกับแนวทางในการพัฒนาอาชีพของเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน

การพิสูจน์สมมติฐาน จากผลการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม (แนวทางในการพัฒนาอาชีพของเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน) โดยวิธีการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน พบว่า มีตัวแปรอิสระมากกว่า 1 ตัวแปร ที่มีความสัมพันธ์กับแนวทางในการพัฒนาอาชีพของเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน แยกเป็นประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่ 1 ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล คือ ระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับ แนวทางในการพัฒนาอาชีพของเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินด้านการตลาดและการจัดการ

ประเด็นที่ 2 ปัจจัยทางการเกษตร คือ พื้นที่อยู่อาศัยในเขต ส.ป.ก. อาชีพปลูกพืชไร่ อาชีพปลูกพืชสวน การปลูกพืชเชิงเดี่ยว มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับ แนวทางในการพัฒนาอาชีพของเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการผลิตพืชและสัตว์ และด้านการตลาดและการจัดการ

ประเด็นที่ 3 สภาพเศรษฐกิจและสังคม คือ รายได้ในครัวเรือน รายได้จากการปลูกพืช รายได้จากการเลี้ยงสัตว์ ภาวะหนี้สินจากธนาคารพาณิชย์ ภาวะหนี้สินจาก ธ.ก.ส. มีความสัมพันธ์

กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับ แนวทางในการพัฒนาอาชีพของเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินด้าน โครงสร้างพื้นฐาน ด้านการผลิตพืชและสัตว์ และด้านการตลาดและการจัดการ

จึงพิสูจน์สมมติฐานได้ว่าพื้นฐานส่วนบุคคล ปัจจัยทางการเกษตร สภาพเศรษฐกิจและสังคมที่มีผลต่อแนวทางในการพัฒนาอาชีพของเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน

4. ผลการวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรคในการทำการเกษตรในเขตพื้นที่ปฏิรูปที่ดิน

จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรพบปัญหา ดินในบางพื้นที่ ดินมีคุณสมบัติในการอุ้มน้ำมากเกินไปทำให้สามารถกักเก็บน้ำได้ดีมากจึงทำให้ในฤดูฝนจึงเกิดน้ำท่วมในบริเวณที่ทำการเกษตรดังกล่าว แต่ในบางพื้นที่ที่ดินมีคุณสมบัติในการอุ้มน้ำได้น้อยทำให้ไม่สามารถกักเก็บน้ำได้ในฤดูแล้งจึงทำให้เกิดความเสียหายแก่ผลผลิตทางการเกษตร ปัญหาดินเสื่อมคุณภาพ ซึ่งเกิดจากมีการใช้ปุ๋ยเคมีและมีการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช มากเกินความจำเป็นในพื้นที่เดิมติดต่อกันเป็นเวลานาน จึงส่งผลกระทบต่อทำให้ผลผลิตของพืชที่ปลูกในเขตปฏิรูปที่ดิน ถนนเข้าแปลงเกษตรชำรุดเสียหาย และบางพื้นที่ยังไม่มีถนนเข้าแปลงเกษตร เนื่องจากถนนเดิมเป็นถนนดินซึ่งง่ายต่อการชะล้างจากน้ำฝนและทำให้หน้าถนนเป็นหลุมเป็นบ่อยากต่อการขนส่งผลผลิตทางการเกษตร และในบางพื้นที่ที่ยังไม่มีถนนเข้าแปลงเกษตรนั้นมีสาเหตุจากเส้นทางเดิมนั้นเป็นทางสำหรับการเดินเท้า ทำให้มีลักษณะแคบและเข้าออกลำบาก ไม่มีไฟฟ้าเพื่อการเกษตรในเขตพื้นที่ทำการเกษตรและใกล้เคียง เนื่องจาก เขตพื้นที่เพาะปลูกส่วนใหญ่อยู่ห่างไกลจากตัวชุมชน การขยายเขตไฟฟ้ายังไม่ครอบคลุมซึ่งเกษตรกรจำเป็นต้องใช้ไฟฟ้าเพื่อการสูบน้ำ (เครื่องสูบน้ำด้วยไฟฟ้า) แต่ปัจจุบันเกษตรกรได้แก้ปัญหาโดยใช้เครื่องสูบน้ำแบบใช้เชื้อเพลิงจึงทำให้สิ้นเปลืองต้นทุนในการทำการเกษตรเป็นอย่างมาก ปัญหาโรคแมลงระบาด ในแปลงเกษตร เกษตรกรได้มีการใช้สารเคมีฉีดพ่นเพื่อควบคุมและป้องกันเพียงอย่างเดียวทำให้เป็นการเพิ่มต้นทุนในการผลิต ปัญหาพื้นที่ที่ได้รับสิทธิในการเข้าทำประโยชน์ไม่เพียงพอต่อการเพาะปลูก ทำให้การทำการเกษตรในพื้นที่มีรายได้จากการขายผลผลิตน้อยกว่าต้นทุนการผลิต ราคาผลผลิตตกต่ำเนื่องจากเมื่อผลผลิตออกมาแล้วไม่มีตลาดรองรับอย่างเพียงพอ จึงทำให้ผลผลิตล้นตลาด และถูกพ่อค้าคนกลางกดราคาเนื่องจากส่วนใหญ่การขายผลผลิตจะเป็นในลักษณะให้พ่อค้าคนกลางเข้ามารับซื้อเอง จึงไม่สามารถกำหนดราคาได้ และขาดแคลนแรงงานในการทำการเกษตร เนื่องจากส่วนใหญ่เกษตรกรที่ทำการเกษตรเป็นผู้หญิง และวัยใกล้สูงอายุ ซึ่งแรงงานรุ่นใหม่โดยมากจะเข้ามาทำงานในเมืองหรือภาคอุตสาหกรรมมากกว่า

5. แนวทางการพัฒนาอาชีพของเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดเชียงใหม่

เกษตรกรต้องการให้มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามาช่วยเหลือในการตรวจสภาพดิน เพื่อให้ทราบถึงคุณสมบัติ ความเหมาะสมในการปลูกพืช ในดินแต่ละพื้นที่ 2.เกษตรกรต้องการให้สำนักงานปฏิรูปที่ดินจังหวัดเชียงใหม่ และ องค์การบริหารส่วนตำบลในตำบลที่มีพื้นที่เขตปฏิรูปที่ดินมีการทำงานแบบบูรณาการ ทำงานแบบมีส่วนร่วม ให้สำนักงานปฏิรูปที่ดินจังหวัดเชียงใหม่ และ องค์การบริหารส่วนตำบลในตำบลที่มีพื้นที่เขตปฏิรูปที่ดินช่วยจัดหาตลาดหรือแหล่งรับซื้อผลผลิตทางการเกษตรเพื่อช่วยเหลือปัญหาการค้าผลผลิตตกต่ำ ต้องการให้มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องขยายเขตไฟฟ้าเพื่อการเกษตรให้ครอบคลุมพื้นที่เกษตร เพื่อเป็นการช่วยลดต้นทุนการผลิต พร้อมทั้งส่งเสริมเกษตรกรให้เข้าสู่แนวทางเศรษฐกิจพอเพียง เกษตรกรต้องการให้ สำนักงานปฏิรูปที่ดินจังหวัดเชียงใหม่ และธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร เพิ่มการกู้ยืมให้แก่เกษตรกรให้พอเพียง ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พัฒนาด้านแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรอย่างเร่งด่วน เช่น อ่างเก็บน้ำ สระน้ำประจำไร่นา ระบบชลประทาน ระบบการจัดการน้ำ ฯลฯ และต้องการให้สำนักงานปฏิรูปที่ดินจังหวัดเชียงใหม่ พิจารณาเรื่องการปรับเปลี่ยนสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินให้เป็นโฉนด หรือเอกสารสิทธิ์อื่นๆ

อภิปรายผล

การศึกษาวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนาอาชีพของเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อศึกษาปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาชีพของเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดเชียงใหม่ หากความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ปัจจัยทางการเกษตร สภาพเศรษฐกิจและสังคมกับความต้องการในการพัฒนาอาชีพของเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดเชียงใหม่ รวมทั้งปัญหา อุปสรรคในการทำการเกษตรในเขตพื้นที่ปฏิรูปที่ดินและเสนอแนะต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1.ความต้องการการพัฒนาอาชีพของเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

ความต้องการการพัฒนาอาชีพของเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน อยู่ในระดับปานกลาง โดยเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน มีความต้องการสาธารณูปโภค อุปโภค ในพื้นที่ทำการเกษตร (ไฟฟ้า) เนื่องจากสภาพการทำการเกษตรในปัจจุบันมีความต้องการใช้ไฟฟ้าเพื่อการเกษตรเป็นอย่างมากเพราะสามารถช่วยลดต้นทุนการผลิต เช่น การสูบน้ำเข้าสู่แปลงเกษตรด้วยเครื่องสูบน้ำระบบไฟฟ้า เพราะส่วนใหญ่การทำการเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดินจะอยู่ห่างไกลและอยู่นอกเขตของชุมชน และยังต้องการพัฒนาเส้นทางคมนาคมเพื่อขนส่งผลผลิตทางการเกษตร (ถนนเข้าแปลงเกษตร) เพื่อความสะดวกในการขนส่งผลผลิตทางการเกษตร โดยเฉพาะในช่วงฤดูฝนซึ่งมีความยากลำบากในการขน

ย้ายและเกิดความเสียหายแก่ผลผลิตจึงทำให้คุณภาพของผลผลิตลดลงและส่งผลทำให้ราคาลดลง ส่วนความต้องการแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร (ปรับปรุงระบบการส่งน้ำ) ส่วนใหญ่เกษตรกรต้องการให้มีการจัดระบบการส่งน้ำใหม่เนื่องจากพื้นที่ทำการเกษตรอยู่ห่างไกลจึงเกิดปัญหาการส่งน้ำไม่ทั่วถึง เกิดปัญหาการแย่งน้ำกันระหว่างคันน้ำและท้ายน้ำ ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ

2. ความต้องการการพัฒนาอาชีพของเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน ด้านการผลิตพืชและสัตว์ ความต้องการการพัฒนาอาชีพของเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน อยู่ในระดับปานกลาง โดยเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน มีความต้องการ การสนับสนุนปัจจัยการผลิตจากหน่วยงานต่างๆ คือ ปุ๋ย และสารกำจัดวัชพืช/ศัตรูพืช และความต้องการปรับปรุงคุณภาพของผลผลิต ซึ่งสอดคล้องกับ นที (2544) กล่าวว่า เกษตรกรที่ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินส่วนใหญ่มีฐานะยากจน ไม่สามารถพัฒนาชีวิตและความเป็นอยู่ของตนให้ดีขึ้นได้ ประกอบกับที่ดินของรัฐที่นำมาปฏิรูปส่วนใหญ่เป็น ที่ดินแปลงใหญ่ แต่ส่วนใหญ่จะเป็นดินเลว ทำการเกษตรไม่ได้ดี เกษตรกรส่วนใหญ่จะประสบ ความลำบาก เกษตรกรจึงมีความต้องการสนับสนุนสิ่งต่างๆที่กล่าวมาแล้วในระดับมากเพื่อนำไป ปรับปรุงพื้นที่ทำการเกษตรของตนให้ดีขึ้น ผลผลิตจะได้เป็นที่ต้องการของตลาด

3. ความต้องการการพัฒนาอาชีพของเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน ด้านการบริหารและการจัดการ ความต้องการการพัฒนาอาชีพของเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน อยู่ในระดับปานกลาง โดยเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน มีความต้องการ ให้หน่วยงานต่างๆ หาตลาดเพื่อจำหน่ายผลผลิต ซึ่ง สอดคล้องกับ ยุพา (2541) กล่าวว่า ประชากรเกือบทั้งหมดไม่ทราบว่าจะมีการจัดตั้งตลาดซื้อขาย สินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย แต่ประชากรส่วนใหญ่ (ร้อยละ 92.51) คือเกษตรกร ร้อยละ 85.37 ภาคเอกชนร้อยละ 98.21 และภาครัฐ ร้อยละ 96.00 มีความเห็นว่า ตลาดซื้อขายสินค้าเกษตร ล่วงหน้าแห่งประเทศไทยน่าจะมีประโยชน์ต่อผู้ที่เกี่ยวข้องในด้านต่างๆ เช่น ทำให้ราคาสินค้า เกษตรมีเสถียรภาพ ลดต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรและสินค้าอุตสาหกรรม ประหยัดงบประมาณ ของภาครัฐในการเข้าแทรกแซงราคาสินค้าเกษตร ซึ่งนำไปสู่ความมั่นคงในรายได้ของประชาชน และรัฐบาลควรมีนโยบายและบทบาทในการจัดตั้งตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรดังนี้

1. นโยบายและมาตรการแทรกแซงราคาและปริมาณสินค้า รัฐบาลต้องลดมาตรการอุดหนุน หรือควบคุมปริมาณสินค้า และลดการแทรกแซงต่างๆลงได้ ถ้าเกิดปัญหาราคาสินค้าสูงหรือต่ำ เกินไป รัฐบาลอาจจะทำการแทรกแซงได้โดยผ่านกลไกตลาด

2. การพัฒนาปัจจัยพื้นฐานการตลาด ได้แก่ ระบบการติดต่อสื่อสาร การคมนาคมการเก็บ รักษาเป็นต้น ซึ่งการพัฒนาระบบข้อมูลข่าวสาร เช่น การพัฒนาระบบโทรศัพท์ การสื่อสารรูปแบบ ต่างๆ เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า นอกจากนี้ การพัฒนา

เส้นทางคมนาคมก็เป็นการสนับสนุนให้เกิดความสะดวกในการขนถ่ายสินค้าและการส่งมอบสินค้า ดังนั้น การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานมีผลต่อการดำเนินงานของตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า

3. บทบาทในการพัฒนาผลผลิตให้มีคุณภาพ เนื่องจากสินค้าที่จะทำการซื้อขายในตลาดล่วงหน้า นั้น จะต้องระบุถึงคุณภาพของสินค้า ถ้าหากสินค้าไม่ได้คุณภาพมาตรฐานจะทำให้เกิดปัญหาในการดำเนินงานของตลาด

4. บทบาทในการควบคุมดูแลตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า ก็คือ กฎหมายควบคุมตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า ดังนั้นรัฐบาลต้องออกกฎหมายเพื่อให้มีการควบคุมอย่างเคร่งครัด

5. บทบาทในด้านการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าให้ประชาชนทั่วไปได้รับทราบและเข้าใจถึงประโยชน์ของตลาดฯ เพื่อจูงใจให้ผู้ที่เกี่ยวข้องและสนใจมาทำการซื้อขายในตลาดฯ เพื่อกระจายความเสี่ยงด้านราคาสินค้าออกไป รองลงมาคือ ความต้องการจัดตั้งกลุ่ม/รวมกลุ่มเพื่อจำหน่ายผลผลิต และความต้องการความรู้ในเรื่องบริหารจัดการกลุ่ม ซึ่งสอดคล้องกับ สุริยา (2536) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมในงานกลุ่ม ก็เป็นปัจจัยหนึ่ง ที่ทำให้กลุ่มเกษตรกรประสบความสำเร็จ กรณีมีส่วนร่วมในงานกลุ่มนี้ หมายถึง การรวมตัวเป็นกลุ่มผู้ผลิต การร่วมกันซื้อขายผลผลิต การร่วมกันวางแผนและดำเนินกิจกรรมการผลิต การแสดงข้อคิดเห็นและนำข้อคิดเห็นมาอภิปรายร่วมกัน การเข้าประชุมสามัญประจำปี การร่วมกันพัฒนาหมู่บ้าน ฯลฯ เมื่อเกษตรกรมีส่วนร่วม เกษตรกรก็จะมีความตั้งใจในการผลิต ในการทำงานอันยังผลให้เกิดความสำเร็จของกลุ่มได้ในที่สุด นิธิ (2532) กล่าวว่า การพัฒนาที่จะเป็นผลดีและเป็นธรรมนั้น ประชาชนจะมีส่วนร่วม เพราะประชาชนต้องตัดสินใจและโอนอ่อนต่อความแตกต่างของท้องถิ่น แต่ในปัจจุบันทางราษฎรน้อย ฉลาดน้อย มานะน้อย ระเบียบน้อย ฯลฯ ขึ้นปล่อยให้มีส่วนร่วมในการพัฒนา ถึงขั้นวางแผนเป้าหมายและแนวทางเอง ก็จะโกงกิน หรือถูกเขาหลอก หรือแย่งชิงกันเอง จนกระทั่งการพัฒนาล้มเหลว ผู้วิจัยคิดว่าความคิดดังกล่าวเป็นความคิดที่ดูถูกภูมิปัญญาชาวบ้านและวัฒนธรรมชุมชนเป็นอย่างยิ่ง เพราะเกษตรกรเขามีความรู้ ความสามารถ ถ้าเขาไม่มีความสามารถเขาจะสามารถดำรงชีวิต เขาจะสามารถเลี้ยงครอบครัว เขาสามารถดูแลรักษาตัวเองและครอบครัวได้อย่างไร เจ้าหน้าที่ส่งเสริมจะต้องยกย่องความสามารถของเกษตรกร ถ้าเจ้าหน้าที่ส่งเสริมดูถูกเกษตรกรเสียแล้ว เขาก็จะทำงานกับเกษตรกรไม่ได้

ข้อเสนอแนะจากการทำวิจัย

ผลการศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาอาชีพของเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัด เชียงใหม่ ผู้วิจัยขอเสนอแนะดังนี้

1. จากผลการวิจัยจะเห็นได้ว่า ปัจจัยส่วนบุคคลคือ ระดับการศึกษา มีผลต่อการพัฒนาใน ด้านการตลาดและการจัดการ คือความรู้ส่งผลให้มีความต้องการการจัดการ เช่น การรวมกลุ่มหรือ การบริหารจัดการกลุ่ม ดังนั้นตัวเกษตรกรเองควรได้รับคำแนะนำและส่งเสริมจากหน่วยงานที่ เกี่ยวข้องหรือเพื่อให้เกิดกระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาในอาชีพการเกษตร และให้เกษตรกรสามารถ ช่วยตัวเองและประกอบอาชีพการเกษตรอย่างยั่งยืนได้

2. จากผลการวิจัยจะเห็นได้ว่า ปัจจัยทางการเกษตร คือ พื้นที่อยู่อาศัยในเขต ส.ป.ก. อาชีพ ปลูกพืชไร่ อาชีพปลูกพืชสวน การปลูกพืชเชิงเดี่ยว ควรได้รับการพัฒนา ปรับปรุง เปลี่ยนแปลง จากหน่วยงานผู้รับผิดชอบเพื่อตอบสนองความต้องการของเกษตรกรในพื้นที่อย่างแท้จริง เช่น การ ส่งเสริมการปลูกพืชเศรษฐกิจ การขยายพื้นที่ที่ครอบครอง การปรับปรุงด้าน โครงข่ายคมนาคมและ ปรับปรุงเรื่องแหล่งน้ำ และยังสามารถส่งผลเชื่อมโยงกับการพัฒนาด้านการจัดการและการตลาด

3. จากผลการวิจัยจะเห็นได้ว่า สภาพเศรษฐกิจและสังคม คือ รายได้ในครัวเรือน รายได้ จากการปลูกพืชไร่รายได้จากการเลี้ยงสัตว์ ภาวะหนี้สินจากธนาคารพาณิชย์ ภาวะหนี้สินจาก ธ.ก.ส. มี ผลต่อการพัฒนาอาชีพของเกษตรกร ดังนั้นภาครัฐ ต้องมีนโยบายหรือโครงการที่สามารถจะช่วยลด ภาระทางการเงิน โดยเฉพาะ หนี้สินจาก ธ.ก.ส. และธนาคารพาณิชย์ หรือการพักชำระหนี้ของ เกษตรกรที่อยู่ในเขตปฏิรูปที่ดิน อีกทั้งการสนับสนุนการให้เงินกู้ยืมเพิ่มเติมซึ่งอาจเป็นไปได้ตาม สภาพเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบันอย่างเร่งด่วน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

เพื่อให้การศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาอาชีพของเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัด เชียงใหม่ ให้มีความครอบคลุมและตรงประเด็นที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วม มากขึ้น จึงมีข้อเสนอแนะ ในการทำวิจัยในครั้งต่อไปดังนี้

1. ควรศึกษาถึงบทบาทของเจ้าหน้าที่ปฏิรูปที่ดินที่มีส่วนสำคัญในการพัฒนาอาชีพของ เกษตรกรว่า ควรมีบทบาทอย่างไร และมีแนวทางปฏิบัติอย่างไร ให้สำนักงานปฏิรูปที่ดินจังหวัด เป็นหน่วยงานที่มีประสิทธิภาพและสามารถพัฒนาได้อย่างมั่นคงและต่อเนื่อง

2. ควรมีการศึกษาและประเมิน โครงการต่างๆที่สำนักงานปฏิรูปที่ดินจังหวัดได้นำไปปฏิบัติ ว่ามีความสำเร็จผลมากน้อยเพียงใด และตรงกับความต้องการของเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน หรือไม่

3.ควรมีการจัดทำเวทีชุมชนก่อนลงมือทำวิจัยจริงเพื่อถามปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับความต้องการและสภาพปัญหาในการทำการเกษตรที่พบของเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน เพื่อให้ได้ตัวแปรอื่นๆ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการวิจัยได้ดียิ่งขึ้น

4.ควรศึกษาถึงการใช้ประโยชน์ที่ดินของเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินว่ามีการใช้ประโยชน์อย่างถูกต้องหรือไม่ ตลอดจนการครอบครองสิทธิ์ และการมอบโอนกรรมสิทธิ์ ว่ามีความถูกต้องตามข้อกำหนดมากน้อยเพียงใด

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved